

Гаус Бонеова Теорема

Никола Јанкуловић

Математички факултет

17. јун 2022.

Садржај

- 1 Увод
- 2 Локални Гаус Боне
- 3 Глобални Гаус Боне
- 4 Шта даље?
- 5 Референце

- Гаус Бонеова теорема је врло елегантна теорема из диференцијалне геометрије.

- Гаус Бонеова теорема је врло елегантна теорема из диференцијалне геометрије.
- Под Гаус Бонеовом теоремом се подразумевају две варијанте теореме, Локална и Глобална верзија.

- Гаус Бонеова теорема је врло елегантна теорема из диференцијалне геометрије.
- Под Гаус Бонеовом теоремом се подразумевају две варијанте теореме, Локална и Глобална верзија.
- Локална верзија нам даје везу између различитих појмова из теорије површи, као што су Гаусова, геодезијска кривина и збир углова многоугла.

- Гаус Бонеова теорема је врло елегантна теорема из диференцијалне геометрије.
- Под Гаус Бонеовом теоремом се подразумевају две варијанте теореме, Локална и Глобална верзија.
- Локална верзија нам даје везу између различитих појмова из теорије површи, као што су Гаусова, геодезијска кривина и збир углова многоугла.
- Глобална верзија нам даје везу између укупне Гаусове кривине и тополошке карактеристике те површи.

- Гаус¹ је први доказао теорему за геодезијски троугао 1827 год.

---

¹Гаус - Johann Carl Friedrich Gauß 1777 - 1855

²Боне - Pierre Ossian Bonnet 1819 - 1892

³Бине - Jacques Philippe Marie Binet 1786 - 1856

- Гаус¹ је први доказао теорему за геодезијски троугао 1827 год.
- Локалну верзију теореме су доказали Пјер Боне² и Жак Бине³ 1848.

---

¹Гаус - Johann Carl Friedrich Gauß 1777 - 1855

²Боне - Pierre Ossian Bonnet 1819 - 1892

³Бине - Jacques Philippe Marie Binet 1786 - 1856

- Гаус¹ је први доказао теорему за геодезијски троугао 1827 год.
- Локалну верзију теореме су доказали Пјер Боне² и Жак Бине³ 1848.
- Глобалну верзију је доказао Валтер фон Дик

---

¹Гаус - Johann Carl Friedrich Gauß 1777 - 1855

²Боне - Pierre Ossian Bonnet 1819 - 1892

³Бине - Jacques Philippe Marie Binet 1786 - 1856

Садржај

- 1 Увод
- 2 Локални Гаус Боне
- 3 Глобални Гаус Боне
- 4 Шта даље?
- 5 Референце

Потребни састојци

■ $r : U \rightarrow M \in \mathbb{R}^3$ елементарна површ, $r(U) = M$

Потребни састојци

- $r : U \rightarrow M \in \mathbb{R}^3$ елементарна површ, $r(U) = M$
- $\alpha : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}^3$ део-по-део диференцијабилна проста затворена крива, која није диференцијабилна у n различитих тачака, таква да је $\partial M = \alpha([a, b])$.

Потребни састојци

- $r : U \rightarrow M \in \mathbb{R}^3$ елементарна површ, $r(U) = M$
- $\alpha : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}^3$ део-по-део диференцијабилна проста затворена крива, која није диференцијабилна у n различитих тачака, таква да је $\partial M = \alpha([a, b])$.
- $K : U \rightarrow \mathbb{R}$ Гаусова кривина те површи

Потребни састојци

- $r : U \rightarrow M \in \mathbb{R}^3$ елементарна површ, $r(U) = M$
- $\alpha : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}^3$ део-по-део диференцијабилна проста затворена крива, која није диференцијабилна у n различитих тачака, таква да је $\partial M = \alpha([a, b])$.
- $K : U \rightarrow \mathbb{R}$ Гаусова кривина те површи
- $\kappa_g : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ геодезијска кривина од α

Потребни састојци

- $r : U \rightarrow M \in \mathbb{R}^3$ елементарна површ, $r(U) = M$
- $\alpha : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}^3$ део-по-део диференцијабилна проста затворена крива, која није диференцијабилна у n различитих тачака, таква да је $\partial M = \alpha([a, b])$.
- $K : U \rightarrow \mathbb{R}$ Гаусова кривина те површи
- $\kappa_g : [a, b] \rightarrow \mathbb{R}$ геодезијска кривина од α
- $\theta_i \in R^+$, $i = 1, \dots, n$ су унутрашњи углови у тачкама прекида диференцијабилности криве α

Теорема (Локални Гаус Боне)

$$\iint_M K dA + \int_{\alpha} \kappa_g ds = (2 - n)\pi + \sum_{i=1}^n \theta_i$$

Примери

Сада ћемо дати примену теореме у пар специфичних случајева:

- 1 троугао у равни
- 2 сферни троугао
- 3 хиперболички троугао

Троугао у равни

$$K \equiv 0, \kappa_g \equiv 0, n = 3$$

$$\iint_{\Sigma} 0 \, dA + \int_{\alpha} 0 \, ds = -\pi + \sum_{i=1}^3 \theta_i$$

$$\alpha + \beta + \gamma = \pi$$

Сферни троугао

$$K \equiv 1, \kappa_g \equiv 0, n = 3$$

$$\iint_{\Sigma} 1 \, dA + \int_{\alpha} 0 \, ds = -\pi + \sum_{i=1}^3 \theta_i$$

$$P(\triangle ABC) + \pi = \alpha + \beta + \gamma$$

Хиперболички троугао

$$K \equiv -1, \kappa_g \equiv 0, n = 3$$

$$\iint_{\Sigma} -1 \, dA + \int_{\alpha} 0 \, ds = -\pi + \sum_{i=1}^3 \theta_i$$

$$P(\triangle ABC) = \pi - (\alpha + \beta + \gamma)$$

Садржај

- 1 Увод
- 2 Локални Гаус Боне
- 3 Глобални Гаус Боне
- 4 Шта даље?
- 5 Референце

Ојлерова карактеристична функција

Дефиниција

Криволинијски многоугао на површи M је унија скупа од n тачака $(A_1, \dots, A_n)$ које се налазе на површи, скупа диференцијабилних простих кривих $\alpha_1, \dots, \alpha_n$ таквих да α_i спаја тачке A_i и A_{i+1} (α_n спаја тачке A_n и A_1) и које припадају површи M и површ ограничена овим кривама.

Дефиниција

Подела површи M унија криволинијских многоуглова на површи M тако да важи:

- *Свака тачка површи се налази у бар једном многоуглу*
- *Пресек два многоугла може бити највише скуп заједничких тачака и кривих.*

Дефиниција

Са V, E, F означимо број чворова, кривих и лица неке поделе површи. Ојлерова карактеристична функција гласи:

$$\chi_M = V - E + F$$

Теорема

χ_M је инваријантна на поделу површи.

Теорема

χ_M је инваријантна на хомеоморфизам површи.

Теорема

Нека је g генус торуса T . Онда важи: $\chi_T = 2 - 2g$

Назив	Слика	χ_M
Диск		1
Сфера		2
Торус		0
Дупли Торус		-2
Мебиусова трака		0

Задржавајући претходне ознаке, променићемо једино услове за површ.

Теорема (Глобални Гаус Боне)

Нека је M компактна површ, онда важи:

$$\iint_M K \, dA + \int_{\partial M} \kappa_g \, ds + \sum_{i=1}^n (\pi - \theta_i) = 2\pi \chi_M$$

Уколико је M затворена ($\partial M = \emptyset$) компактна површ,
формула гласи овако:

Уколико је M затворена ($\partial M = \emptyset$) компактна површ,
формула гласи овако:

$$\iint_M K \, dA = 2\pi \chi_M$$

Уколико је M затворена ($\partial M = \emptyset$) компактна површ,
формула гласи овако:

$$\iint_M K \, dA = 2\pi \chi_M$$

Ово је врло интересантно, јер нам говори да је укупна
Гаусова кривина неке затворене површи инваријантна на
хомеоморфизме.

Садржај

- 1 Увод
- 2 Локални Гаус Боне
- 3 Глобални Гаус Боне
- 4 Шта даље?**
- 5 Референце

Уопштења

- Черн⁴ - Гаус - Боне
- Риман⁵ - Рох⁶
- Атијах⁷-Сингера⁸ теорема о индексу
- Кон-Восенова⁹ неједнакост

---

⁴Черн - Shiing-Shen Chern 1911 - 2004

⁵Риман - Georg Friedrich Bernhard Riemann 1826 - 1866

⁶Рох - Gustav Adolph Roch 1839 - 1866

⁷Атијах - Sir Michael Francis Atiyah 1929 - 2019

⁸Сингер - Isadore Manuel Singer 1924 - 2021

⁹Кон-Восен - Stefan Cohn-Vossen 1902 - 1936

Садржај

- 1 Увод
- 2 Локални Гаус Боне
- 3 Глобални Гаус Боне
- 4 Шта даље?
- 5 Референце**

Mark Powell. M435: INTRODUCTION TO DIFFERENTIAL GEOMETRY, The Gauss-Bonnet Theorem. URL:
<https://maths.dur.ac.uk/users/mark.a.powell/M435-chapter-6-gauss-bonnet.pdf>

Karen Butt. THE GAUSS-BONNET THEOREM. URL:
<https://math.uchicago.edu/may/REU2015/REUPapers/Butt.pdf>

Hung-Hsi Wu. Historical development of the Gauss-Bonnet theorem. DOI:10.1007/s11425-008-0029-8. URL:
https://www.researchgate.net/publication/226231776_Historical_development_of_the_Gauss-Bonnet_theorem